

بنا خدا

ارزیابی وضعیت تولید در اقتصاد کشور (بخش اول)

ابوالفضل خاوری نژاد

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی

اردیبهشت ۹۳

این مطالب یک گزارش پژوهشی محسوب شده و لزوماً منعکس کننده نظرات رسمی موسسه نمی باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

- وضعیت تولید در سال‌های ۹۰ تا ۹۲
 - وضعیت تولید سال‌های ۹۰ تا ۹۱ در آمار مراکز رسمی تولید آمار
 - وضعیت رشد اقتصادی سال ۹۲
 - وضعیت تقاضای نهایی اقتصاد
 - وضعیت رفاه خانوارها
- وضعیت تولید سال‌های ۹۱ و ۹۲ بر مبنای سال پایه ۹۰
- جمع بندی

وضعیت تولید در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (مرکز آمار)

■ مرکز آمار تفصیلی حسابهای ملی تا ۱۳۹۰ را منتشر کرده است

■ در انتشار آمار سال ۱۳۹۱ تنها به رقم رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (با نفت و بدون نفت به ترتیب ۴/۵- و ۱/۳- درصد) بسنده شده است

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (مرکز آمار)

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
	۲.۶	کشاورزی
	۰.۲	نفت
	۲.۳	صنایع و معادن
	۴.۶	خدمات
-۵.۴	۳.۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
-۳.۱	۳.۷	تولید ناخالص داخلی بدون نفت

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (بانک مرکزی)

- بانک مرکزی آمار حسابهای ملی تا ۱۳۸۹ را منتشر کرده است
- سطح تفصیل آمار ۱۳۸۶ به بعد کمتر از سطح تفصیل معمول آن است
- آمار ۱۳۸۶ به بعد بر اساس روش برآورد فصلی بوده و در نتیجه آمار قطعی تلقی نمی شود
- در آذر ۱۳۹۲، بانک مرکزی در گزارش "تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی" برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۱ را ۵/۸- درصد اعلام نمود

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (بانک مرکزی)

- در فروردین ۱۳۹۳ بانک مرکزی ضمن ارایه برآورد شش ماهه اول ۱۳۹۲، آمار شش ماهه اول ۱۳۹۱ را نیز مورد تجدید نظر قرار داد
- بر اساس تجدید نظر مذکور، نرخ رشد شش ماهه اول ۹۱ از ۵/۴- درصد به ۶/۳- درصد کاهش یافت
- انتظار می‌رفت که هماهنگ با تجدید نظر مذکور، بانک مرکزی نتایج برآورد جدید برای سال ۱۳۹۱ را منتشر نماید که تاکنون انجام نشده است

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (بانک مرکزی - آذر ۹۲)

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۶.۳	۴.۸	کشاورزی
-۳۴.۱	۱.۳	نفت
-۱۲.۴	۳.۳	صنایع و معادن
-۰.۴	۲.۴	خدمات
-۵.۸	۳.۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۳.۱	۳.۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
-۵.۶	۲.۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

برآورد سال ۹۱ بر اساس تجدید نظر بانک مرکزی

■ در جدول بعد، ارقام تولید سال ۹۱ بر اساس تجدید نظر فروردین ۹۳ بانک مرکزی ارائه شده است

■ برآورد مذکور بر اساس ارقام فصلی سال ۹۱ منتشره در آذر ۹۲ و ارقام فصلی شش ماهه ۹۱ منتشره در فروردین ۹۳ انجام شده است

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (بر اساس ارقام تجدید نظر شده بانک مرکزی)

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۵.۳	۴.۸	کشاورزی
-۳۴.۱	۱.۳	نفت
-۱۲.۴	۳.۳	صنایع و معادن
-۰.۶	۲.۴	خدمات
-۶.۸	۳.۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۴.۲	۳.۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
-۶.۶	۲.۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

وضعیت تولید ۹۰ و ۹۱ (ارقام قبلی و تجدید نظر شده بانک مرکزی)

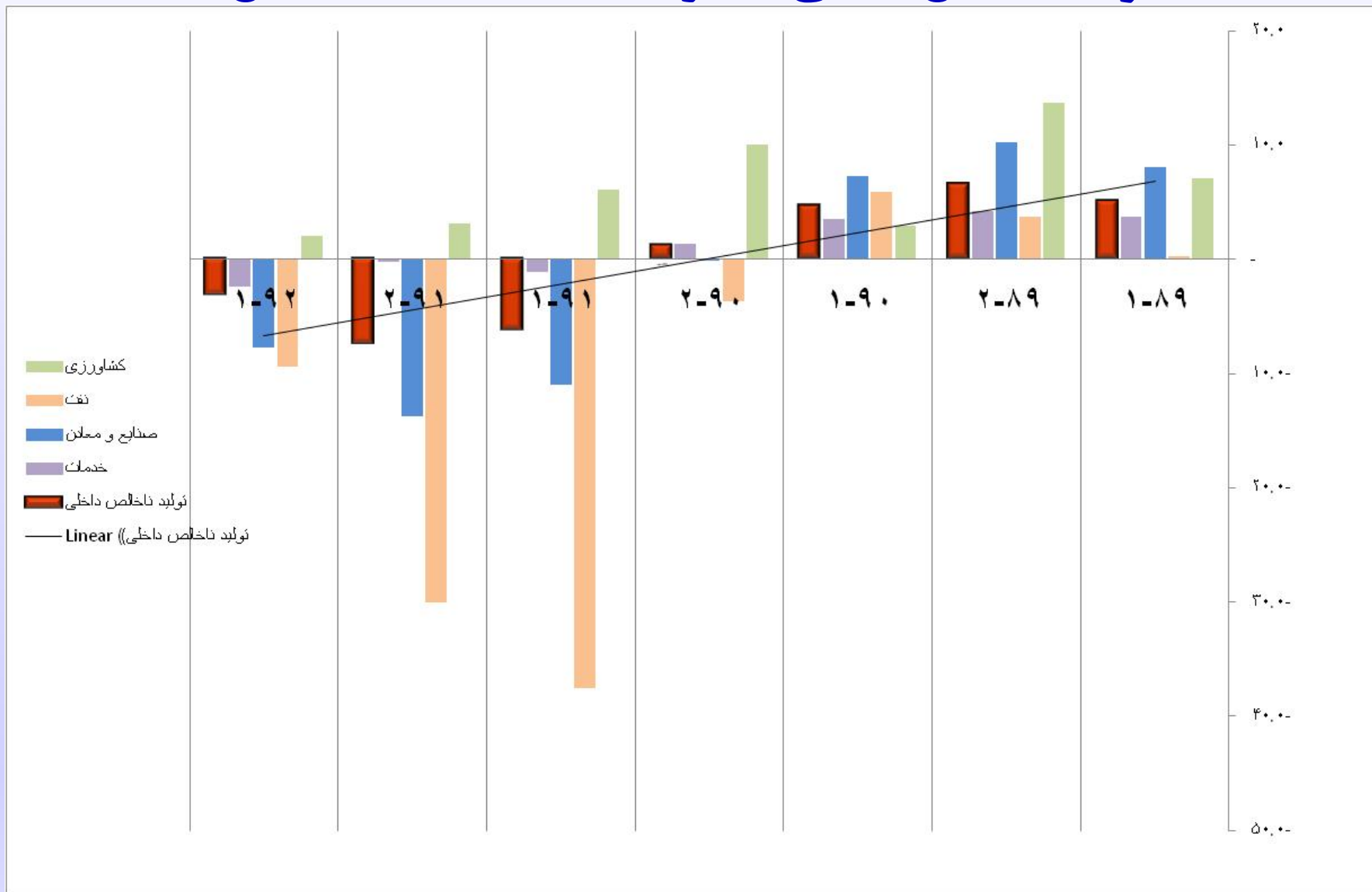
۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۵.۳	۶.۳	۴.۸	کشاورزی
-۳۴.۱	-۳۴.۱	۱.۳	نفت
-۱۲.۴	-۱۲.۴	۳.۳	صنایع و معادن
-۰.۶	-۰.۴	۲.۴	خدمات
-۶.۸	-۵.۸	۳.۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۴.۲	-۳.۱	۳.۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
-۶.۶	-۵.۶	۲.۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

وضعیت تولید در شش ماهه اول ۱۳۹۲

بانک مرکزی	مرکز آمار	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۲.۱	-۲.۱	کشاورزی
-۹.۴		نفت
-۷.۷	-۵.۴	صنایع و معادن
-۲.۴	-۰.۶	خدمات
-۳.۱	-۲.۰	تولید ناخالص داخلی *
-۲.۷	-۱.۷	تولید ناخالص داخلی بدون نفت *

* برای مرکز آمار به قیمت بازار و برای بانک مرکزی به قیمت پایه

رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در دوره های شش ماهه

وضعیت تولید در سال ۱۳۹۲

- در جدول بعد، ارقام سال ۹۰، ارقام بانک مرکزی است. ارقام سال ۹۱، بر اساس ارقام اولیه و تجدید نظر شده بانک مرکزی توسط محقق برآورد شده است و ارقام سال ۹۲ نیز برآوردهای محقق است
- ارقام سال ۹۲ به طور مستقل با روش‌های معمول در محاسبات فصلی حسابهای ملی برآورد شده است

برآورد نرخ رشد سال ۱۳۹۲ (سال پایه ۱۳۷۶)

	۱۳۹۲***	۱۳۹۱**	۱۳۹۰*	
	-۲.۱	۵.۳	۴.۸	گروه کشاورزی
	-۶.۰	-۳۴.۱	۱.۳	گروه نفت
	-۶.۰	-۱۲.۴	۳.۳	گروه صنایع و معادن
	-۱.۸	-۰.۶	۲.۴	گروه خدمات
	-۳.۱	-۶.۸	۳.۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
	-۳.۰	-۴.۲	۳.۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)

ماخذ: * بانک مرکزی

** محاسبات محقق بر اساس ارقام تجدید نظر شده شش ماهه اول ۹۱ بانک مرکزی

*** برآورد محقق

تقاضای نهایی اقتصاد

- ارقام تقاضای نهایی اقتصاد که در جدول بعد ارائه شده است توسط بانک مرکزی منتشر شده است
- در شش ماهه ۹۲، نرخ رشد اجزای تشکیل دهنده تقاضای نهایی، بجز مصرف خصوصی و صادرات منفی است
- رقم مصرف خصوصی بیانگر ۳/۷ درصد رشد است که با سایر روندهای موجود در اقتصاد سازگار بنظر نمی رسد

وضعیت تقاضای نهایی اقتصاد

۱۳۹۲*	۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۳.۷	-۵.۵	۷.۷	مصرف نهایی خصوصی
-۷.۳	-۶.۱	۰.۱	مصرف نهایی دولتی
-۱۴.۳	-۱۹.۱	۱.۰	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۳.۵	-۱۷.۷	۶.۱	صادرات
-۳۰.۳	-۲۰.۲	-۵.۳	واردات
-۲.۷	-۶.۰	۲.۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

* ارقام شش ماهه اول

ماخذ: بانک مرکزی

تقاضای نهایی اقتصاد

- در جدول بعد، نرخ رشد هزینه های مسکن یک خانوار شهری به قیمت ثابت، در سال های ۹۱ و ۹۲ روندی کاملاً معکوس با سایر اجزای هزینه را نشان می دهد
- با توجه به وزن حدود ۳۰ درصدی این قلم در هزینه های خانوار، در مجموع مانع از منفی تر شدن رقم کل گردیده است
- با توجه به اطلاعاتی که در دست است، می توان گفت که شاخص قیمت مسکن و رقم هزینه های مسکن از یک جنس نیستند و در نتیجه رقم هزینه های مسکن به قیمت ثابت با بیش گویی قابل توجهی همراه شده است

تغییر در هزینه‌های مصرفی خانوارها

توسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت

ماخذ: بانک مرکزی

نرخ رشد ثابت - درصد		به قیمت ثابت ۱۳۹۰			ارقام به میلیون ریال
1392	1391	1392	1391	1390	قلم هزینه / سال
-۶.۶	-۹.۱	۳۶.۷	۳۹.۳	۴۳.۳	خوراکی ها و آشامیدنی ها
-۸.۰	-۱۵.۳	۰.۴	۰.۵	۰.۶	دخانیات
-۲۶.۰	-۱۶.۴	۴.۹	۶.۷	۸.۰	پوشاک و کفش
۱۳.۲	۱۸.۳	۷۱.۴	۶۳.۰	۵۳.۳	مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها
-۱۸.۹	-۲۳.۰	۵.۲	۶.۴	۸.۳	اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه
-۵.۰	۲.۳	۹.۰	۹.۵	۹.۳	بهداشت و درمان
-۱۵.۸	-۲۲.۵	۱۳.۳	۱۵.۷	۲۰.۳	حمل و نقل
۱۸.۴	۴.۲	۴.۹	۴.۱	۳.۹	ارتباطات
-۰.۵	-۲۳.۴	۳.۶	۳.۶	۴.۷	تفریح و امور فرهنگی
۲.۹	۱.۲	۳.۸	۳.۷	۳.۷	تحصیل
-۶.۵	-۱۷.۷	۳.۱	۳.۳	۴.۰	رستوران و هتل
-۱۴.۹	-۱۷.۷	۱۰.۳	۱۲.۱	۱۴.۷	کالاها و خدمات متفرقه
-۰.۸	-۳.۵	۱۶۶.۵	۱۶۷.۹	۱۷۳.۹	کل

ارقام سال ۹۲ برآورد مقدماتی است

وضعیت رفاه خانوار

- در هزینه‌های خانوار مندرج در بودجه خانوار، رقم هزینه‌های مسکن شامل اجاره پرداختی توسط خانوارهای اجاره‌نشین، ارزش اجاره احتسابی خانوارهای مالک مسکن شخصی و سایر موارد نظیر خانه‌های سازمانی و خانه‌های رایگان است
- سهم ارزش اجاره احتسابی حدود ۷۰ درصد قلم هزینه مسکن است. بر این اساس می‌توان گفت که تغییرات این بخش عملاً اثری بر سطح رفاه خانوار ندارد
- به منظور ارزیابی تصویر دقیق‌تر از وضعیت تغییر رفاه خانوارها، در جدول بعد و در ردیف هزینه‌های مسکن، تنها ۳۰ درصد قلم جدول اصلی لحاظ شده که در نتیجه نرخ رشد کل هزینه‌ها به مقدار قابل توجهی کمتر از نرخ‌های رشد جدول اصلی است

تغییر در هزینه‌های مصرفی خانوارها

متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت با حذف اجاره احتسابی مسکن
 ماخذ: بانک مرکزی

نرخ رشد ثابت - درصد		به قیمت ثابت ۱۳۹۰			ارقام به میلیون ریال
1392	1391	1392	1391	1390	قلم هزینه / سال
-۶.۶	-۹.۱	۳۶.۷	۳۹.۳	۴۳.۳	خوراکی ها و آشامیدنی ها
-۸.۰	-۱۵.۳	۰.۴	۰.۵	۰.۶	دخانیات
-۲۶.۰	-۱۶.۴	۴.۹	۶.۷	۸.۰	پوشاک و کفش
۱۳.۲	۱۸.۳	۲۱.۴	۱۸.۹	۱۶.۰	مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها
-۱۸.۹	-۲۳.۰	۵.۲	۶.۴	۸.۳	اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه
-۵.۰	۲.۳	۹.۰	۹.۵	۹.۳	بهداشت و درمان
-۱۵.۸	-۲۲.۵	۱۳.۳	۱۵.۷	۲۰.۳	حمل و نقل
۱۸.۴	۴.۲	۴.۹	۴.۱	۳.۹	ارتباطات
-۰.۵	-۲۳.۴	۳.۶	۳.۶	۴.۷	تفریح و امور فرهنگی
۲.۹	۱.۲	۳.۸	۳.۷	۳.۷	تحصیل
-۶.۵	-۱۷.۷	۳.۱	۳.۳	۴.۰	رستوران و هتل
-۱۴.۹	-۱۷.۷	۱۰.۳	۱۲.۱	۱۴.۷	کالاها و خدمات متفرقه
-۵.۸	-۹.۴	۱۱۶.۵	۱۲۳.۷	۱۳۶.۶	کل

ارقام سال ۹۲ برآورد مقدماتی است

وضعیت رفاه خانوارها

■ لازم به یادآوری است که نتایج مذکور با این فرض که ارقام بدست آمده دقیق و قابل اتکا می‌باشند حاصل شده است. چنانکه قبلاً اشاره شد، نرخ تورم مسکن به علت عدم تجانس با قلم هزینه مسکن، از انجام وظیفه تعدیل به قیمت ثابت در سطح مورد قبول از دقت ناتوان است

■ علاوه بر هزینه‌های خانوار، بخش‌هایی از هزینه‌های مصرفی دولتی نیز مستقیماً در رفاه خانوار نقش دارد (نظیر هزینه بهداشت و آموزش) که اطلاعات مربوط به نرخ رشد آن در دست نیست. در صورتی که نرخ رشد این هزینه‌ها را مشابه نرخ رشد کل هزینه‌های مصرفی دولتی فرض کنیم، تصویر تلفیقی از کاهش در هزینه‌های مصرفی خصوصی و دولتی بیانگر کاهش قابل توجه در سطح رفاه خانوارها است

وضعیت رفاه خانوارها

■ در جدول بالا از اسلاید، در بخش تعدیل نشده، ارقام تعمیم یافته (بر اساس جمعیت مناطق شهری کشور) هزینه‌های مصرف خصوصی مشاهده می‌شود. در بخش تعدیل شده، ارقام مذکور پس از حذف ۷۰ درصد اجاره احتسابی تعمیم داده شده است

■ در جدول پایینی اسلاید، نرخ رشد یکی از شاخص‌های مهم رفاه یعنی درآمد سرانه در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ ارایه شده است. بر اساس این ارقام، نرخ رشد مذکور از ۳/۲ درصد در سال ۹۰ به ۱۵- درصد در سال ۹۱ کاهش یافته است. انتظار می‌رود که سال ۹۲ نیز نرخ رشد درآمد سرانه منفی باشد

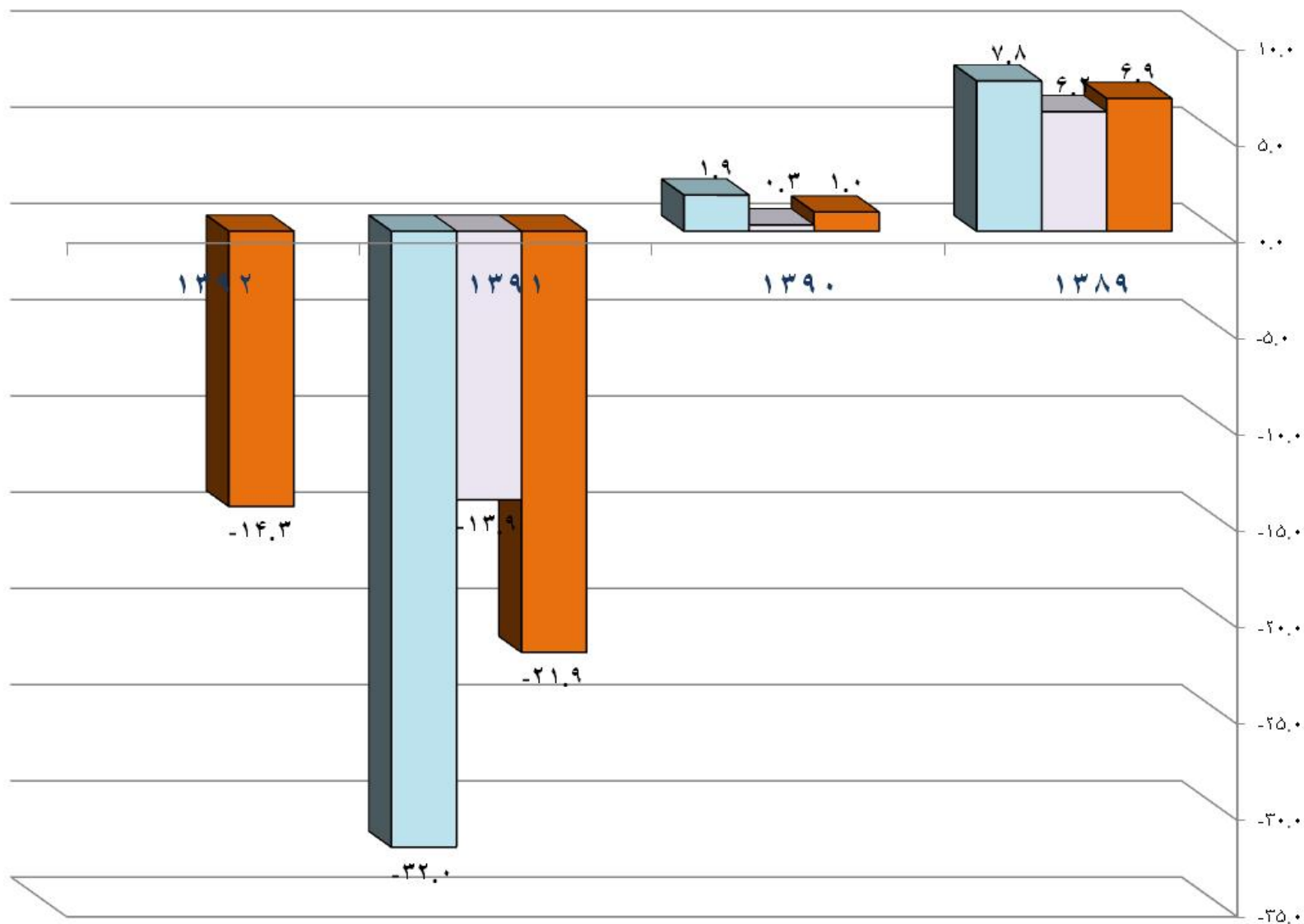
تغییر در سطح رفاه خانوارها

تعدیل شده		تعدیل نشده		نوع هزینه / سال
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
-۴.۷	-۶.۰	۰.۴	۰.۲	هزینه های مصرفی خانوار - نرخ رشد به قیمت ثابت
-۷.۳	-۶.۱	-۷.۳	-۶.۱	هزینه های مصرفی دولت - نرخ رشد به قیمت ثابت
۱۳۹۱		۱۳۹۰	۱۳۸۹	به قیمت های ثابت ۱۳۷۶
برآورد بر اساس تجدید نظر فروردین ۹۳	رقم آذر ۹۲			
۵۳۵۲۲۱	۵۴۰۴۳۱	۶۱۹۸۸۶	۵۹۳۵۷۱	درآمد ناخالص ملی - میلیارد ریال
-۱۳.۷	-۱۲.۸	۴.۴		نرخ رشد - درصد
-۱۵.۰	-۱۴.۱	۳.۲		نرخ رشد درآمد سرانه - درصد

ماخذ: حسابهای ملی بانک مرکزی، بودجه خانوار بانک مرکزی و محاسبات محقق

وضعیت سرمایه‌گذاری (رشد سال‌های آتی)

- تشکیل سرمایه ثابت کل
- تشکیل سرمایه ماشین آلات
- تشکیل سرمایه ساختمان

وضعیت تولید در سال‌های ۹۱ و ۹۲ بر مبنای سال پایه ۹۰

اثر سال پایه در محاسبات نرخ رشد اقتصادی

■ نرخ رشد محاسباتی تولید ناخالص داخلی می تواند تحت تاثیر تغییر سال پایه تغییر کند. این تغییر از طریق سهم ارزش افزوده هریک از فعالیت های اقتصادی در کل تولید ناخالص داخلی رخ می دهد

■ جدول ارایه شده در اسلاید بعد، سهم ارزش افزوده فعالیت ها در تولید ناخالص داخلی را در سال های پایه مختلف نشان می دهد. لازم به یادآوری است که بانک مرکزی تاکنون انتقال از سال پایه ۱۳۷۶ به ۸۳ و ۹۰ را اجرا نکرده است

سهم ارزش افزوده فعالیت‌ها از تولید ناخالص داخلی در سال‌های پایه

سهم از تولید ناخالص داخلی - درصد			میلیارد ریال به قیمت جاری			
۱۳۹۰	۱۳۸۳	۱۳۷۶	۱۳۹۰	۱۳۸۳	۱۳۷۶	
۸.۸	۱۰.۸	۱۴.۸	۵۳۴,۸۵۸	۱۵۶,۶۹۷	۴۳,۱۶۲	گروه کشاورزی
۲۷.۳	۲۴.۱	۱۴.۰	۱,۶۶۳,۶۲۱	۳۵۰,۸۰۱	۴۰,۷۶۳	گروه نفت
۲۱.۲	۱۸.۱	۲۰.۰	۱,۲۹۶,۹۱۳	۲۶۳,۴۰۸	۵۸,۴۴۸	گروه صنایع و معادن
۰.۸	۰.۸	۰.۵	۴۶,۸۸۱	۱۱,۰۲۸	۱,۶۰۱	معادن
۱۳.۱	۱۱.۴	۱۴.۰	۷۹۸,۸۱۹	۱۶۵,۵۳۴	۴۰,۷۵۱	صنعت
۲.۴	۱.۴	۱.۰	۱۴۸,۸۶۲	۲۰,۸۴۰	۲,۸۳۳	برق ، آب و گاز
۵.۰	۴.۵	۴.۵	۳۰۲,۳۵۱	۶۶,۰۰۶	۱۳,۲۶۲	ساختمان
۴۶.۳	۴۹.۵	۵۲.۴	۲,۸۲۵,۹۲۲	۷۲۱,۲۰۰	۱۵۲,۷۶۱	گروه خدمات
۱۱.۰	۱۲.۰	۱۴.۳	۶۷۱,۸۲۹	۱۷۴,۹۸۷	۴۱,۵۸۳	بازرگانی ، رستوران و هتلداری
۷.۳	۸.۵	۸.۲	۴۴۶,۸۳۴	۱۲۳,۳۰۹	۲۴,۰۳۳	حمل و نقل ، انبارداری و ارتباطات
۴.۰	۳.۰	۱.۱	۲۴۲,۸۲۹	۴۴,۱۵۲	۳,۰۹۸	خدمات موسسات مالی و پولی
۱۲.۸	۱۲.۹	۱۳.۷	۷۷۹,۱۲۵	۱۸۸,۳۵۵	۴۰,۰۲۷	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۸.۹	۱۰.۴	۱۲.۸	۵۴۳,۵۹۳	۱۵۱,۰۱۱	۳۷,۳۲۷	خدمات عمومی
۲.۳	۲.۷	۲.۳	۱۴۱,۷۱۲	۳۹,۳۸۶	۶,۶۹۳	خدمات اجتماعی ، شخصی و خانگی
۳.۵	۲.۵	۱.۲	۲۱۶,۴۴۵	۳۶,۴۱۵	۳,۳۶۶	کسر میشود: کارمزد احتسابی
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۶,۱۰۴,۸۶۹	۱,۴۵۵,۶۹۰	۲۹۱,۷۶۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
۷۲.۷	۷۵.۹	۸۶.۰	۴,۴۴۱,۲۴۸	۱,۱۰۴,۸۸۹	۲۵۱,۰۰۵	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)

ماخذ: حسابهای ملی بانک مرکزی

اثر سال پایه در محاسبات نرخ رشد اقتصادی

- با اعمال سهم‌های مربوط به سال ۱۳۹۰ و با فرض معتبر بودن نرخ‌های رشد در سطح فعالیت‌های اقتصادی، نرخ‌های رشد ارزش افزوده گروه‌های اقتصادی و تولید ناخالص داخلی برای سال‌های ۹۱ و ۹۲ بدست آمد که در جدول بعد ارائه شده است
- همانگونه که مشاهده می‌شود تفاوت قابل ملاحظه‌ای بین نتایج بر اساس سال پایه ۷۶ و ۹۰ وجود دارد
- با توجه به دقیق‌تر بودن نتایج سال پایه ۹۰، می‌توان گفت که ارقام برآورد شده بر اساس سال پایه ۷۶، از اعتبار چندانی برخوردار نیست

رشد ۹۱ و ۹۲ بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰

۱۳۹۲		۱۳۹۱		درصد نرخ رشد
پایه ۹۰	پایه ۷۶	پایه ۹۰	پایه ۷۶	
-۲.۱	۲.۱	۵.۳	۵.۳	کشاورزی
-۸.۰	-۹.۴	-۲۰.۰	-۳۴.۱	نفت
-۵.۱	-۷.۷	-۱۲.۳	-۱۲.۴	صنایع و معادن
-۱.۵	-۲.۴	-۰.۲	-۰.۶	خدمات
-۳.۷	-۳.۱	-۹.۲	-۶.۸	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۲.۴	-۲.۷	-۵.۲	-۴.۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت

ماخذ: ارقام پایه ۷۶ حسابهای ملی بانک مرکزی و ارقام پایه ۹۰ برآوردهای محقق

جمع بندی

- بر اساس آمار بانک مرکزی نرخ رشد سال ۱۳۹۱ کمتر از رقم اعلام شده قبلی ($-۵/۸$) است. بر اساس برآورد انجام شده توسط محقق که بر اساس داده‌های بانک مرکزی انجام شده، نرخ رشد سال ۹۱، $-۶/۸$ - درصد بوده است
- رشد شش ماهه ۹۲ بانک مرکزی برای تولید ناخالص داخلی تولید ناخالص بدون نفت $-۳/۱$ - و $-۲/۷$ - درصد است. نرخ رشد سالانه برای اقلام فوق $-۳/۱$ - و $-۳/۰$ - درصد (برآورد محقق) می‌باشد
- بر اساس آمار بانک مرکزی، اقتصاد ایران در فاصله سال‌های ۸۹ تا ۹۲، بیشترین رشد را در شش ماهه دوم سال ۸۹ تجربه کرده است. از آن پس پیوسته با کاهش نرخ رشد روبرو بوده است به نحوی که در شش ماهه اول و دوم ۹۱ نرخ‌های قابل توجه منفی را نیز پشت سر گذاشته است (بالاترین نرخ رشد منفی متعلق به شش ماهه دوم ۹۱ به میزان $-۷/۴$ - درصد است)

جمع بندی

- با تغییر سال پایه به ۱۳۹۰، تصویر دقیق تری از تحولات اقتصاد ایران بدست خواهد آمد. بر این اساس برآورد می شود که برآورد نرخ رشد ۹۱ و ۹۲ به ترتیب به $۹/۲-$ و $۳/۷-$ درصد کاهش یابد. بر این اساس می توان گفت که عمق رکود بیش از تصویر رسمی ارائه شده است
- منفی بودن هزینه های مصرفی خانوار و هزینه های دولت به میزان قابل ملاحظه در دو سال پیاپی، کاهش قابل توجه سطح رفاه خانوارها را در پی داشته است. علاوه بر آن کاهش ۱۵ درصدی در درآمد سرانه گویای اثر قابل توجه بر وضعیت رفاهی جامعه است
- رشد اندک و منفی سرمایه گذاری ثابت در چند سال متوالی، با در نظر گرفتن استهلاک سرمایه های ثابت، سطح موجودی سرمایه را به عنوان یکی از منابع رشد اقتصادی کاهش داده است

باتشکر